

ولگ زانا ئلریش گتتر (Ulrich Gotter) ل کتبی تاز کیدا
 “ست مکاران شاعر د نووسن” دا ئامازی پدکات، ب بـراورد لگ
 شاعیر کان - ئیمپراتر سیزار و ئگستس، Caesar and Augustus
 فرمان وای تی نر “ ب شووی کی سرنج اکش کترین خوینی
 تداژا”، بـام سـر ای نـبوونی خواستی سـربازی، کرد و
 سـنـد کانی نـر زـر دیار بوون، تـوانینی ئـم بـی وک

دسټا تدارکي بڼه راو، که جلی شانې تراجیدی له بڼه رداي، گڼ رانی به داگیرکړدنی ترې دچټک کاتک شار ټیمپټا تریي ککي کرایږي خو مټش؛ سوټن نیس دټټ نر “زړ دڅش بوو به جوانی بڼه سکان”.

نر څی له نمايشکړدندا دبیني و... به شدارید کړد له پښه ککي شاعر، گڼ رانی و ژننی قیسار، هڼو ها گالیسک له خوین

نر له ما فستيفاکي ټا ټی بې ټیلهام له هیلینی دام زړاند، نر نیا له گشت کیدا به یې نان به شداري له پښه ککي شاعر، گڼ رانی و ژننی قیسار کړد، هڼو ها گالیسک له خوین. (له ټا مپاددا، له گالیسکي د ټا سپی فټدراي دڼو، بټام هشتا به براو له قټټ مدرال لاین دادوڼ ماستاوچی و ترسند ککان و). نر پډاگری کړد که پیکري براو کانی پښو له بنک کانیان لابردن و به ۱۸۰۸ څه ټو گټا یو ما.



ټم وټن یی شاعیر وک کسکی څه پرست، که جهان له څیا وټهماوی څه یو داد ټټټ، ټیلهامب څش بوو به هونرم ندانی وک مارکیز دی ساد Marquis de Sade و نووسری براوی څټاتی نر به هنریک سیکینکیفچ Henryk Sienkiewicz ، که مان ککي سا ی ۱۸۹۶ “کو فادیس (Quo Vadis) ” بوو به فیلمکي ناسراو به نمايشی ټکټر پیتر ټستینف، ټنانټ نر هڼو دا دوا نمايشی څی کږی گرافیکات - څکوشتن سرن ککوتوو ککي څی و ټستی

ماڻاوايي خي لڻشوي نمايش، نمايش كرد:
("چ هونرم نديک لڳڻ مندا دمرت").

هڙي جادوويي وشي گوتراو

بگومان، ديکتاتورکان نائومڊيڊ هونريڊڪانيان دڻڻنڊ ناو
سياستو.

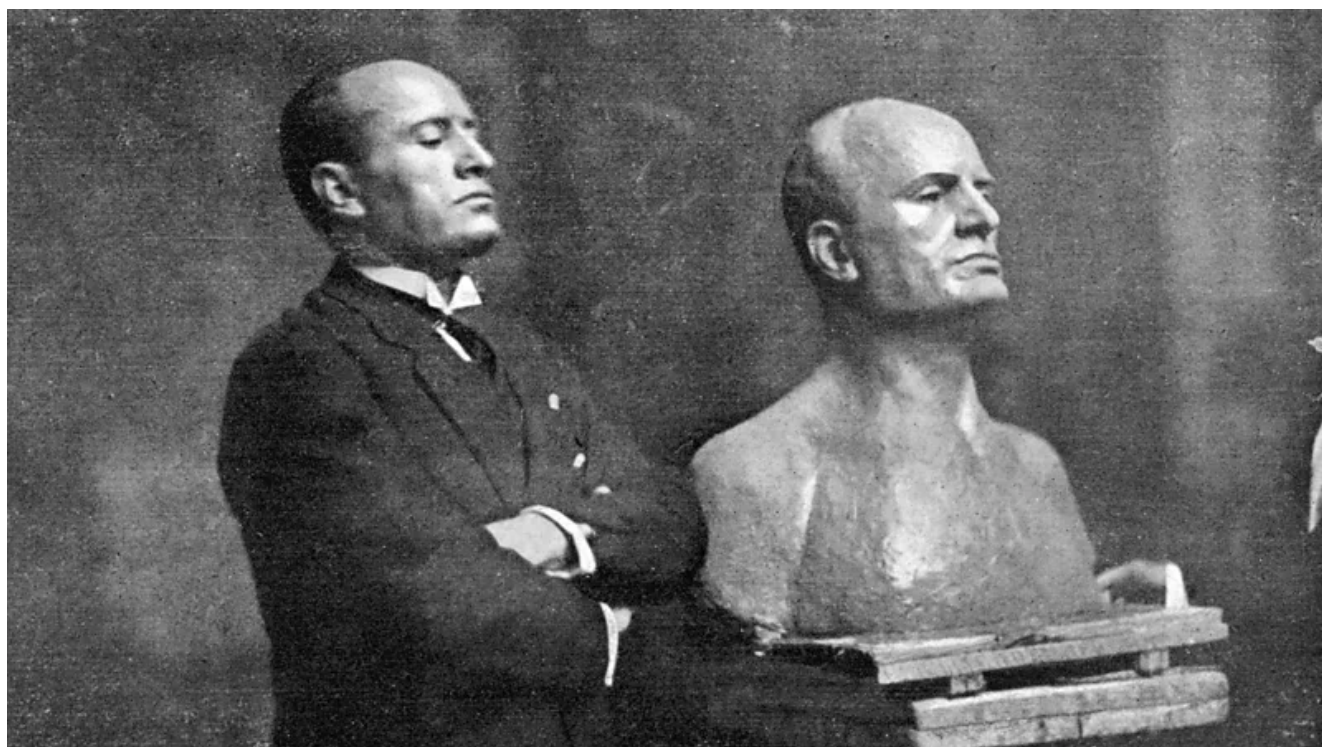
نزيڪي دوو هڙار سا دواتر، گروپڪ لڻشاعيراني ئيتا ي پڻشيني
فاشيزميان كرد بڻ يادکردنڻوييكي نڻريي بڻ نمايشي وڻرانڪاري.
'با هونڻر گڻش بڪات، ئڳڻر چي جيهانيش لڻناو بڻت' يڪڻڪ بوو لڻ
دروشمڪاني داهاتووگڻرا ئيتا ييڪان، ڪ لڻلاين شاعير فيليپ
تماس مارينڊتيو (Filippo Tommaso Marinetti) دامڙرا، ڪ
'شوي وڪ تڻيا چارڻساري جيهان' بڻ پيرڙ دڻزاني. مارينڊتي
هڻويدا زمان گڻش پڻبدات و دايڊڻڻتو بڻ 'شيعري واقعي'، ڪ
لڻلاين نيري سڻرڪوتگڻرو سڻر تا دڻستي بڻ برا.
داهاتووگڻراييڪان ڪاريگڻر بوون بڻ شاعيري جڻنگاوڻر گابريئل
دانونزي، ڪسايي تييڪي ڻزلڻگيراو ڪ لڻ سا ي ۱۹۱۹
'ديکتاتور يي تڻي ليريكي' ڪورتخا يي ني دامڙراند، ڪ ئيلهامڊخش
بوو بڻ دستگرتني مڻسليني بڻسڻر دڻسڻاتدا سڻ سا دواتر.

مڻس لڻي سڻرڻاي دڻربڻيني خڻشحا ي بڻ 'يڪڻتي سڻفيگڻري' ڪ
دانونزي D'Annunzio پڻشنياري ڪرڊبوو ڪچي شيعرڪاني مڻيلي بڻ
دڻستبڻرداربووني سڻزداري هڻبوو هڻروها تا اڏيڪ خڻدڻرخستنيش لڻ
با بڻتڻڪانيدا دڻردڻڪوت. نووساري ژياننامڪي ڻچارد بڻسوڻرس باس
لڻو دڻڪات ڪ مڻسليني بڻرهڻمي شاعير ناودارڪاني "بڻ شوييڪي
خڻنواندنڻ لڻسڻر مڻزڪي بڻڪراوي بڻجڻ دڻهڻشت ڪاتڪ
ڪسايي تييڪان بيان ييڪان سڻردانيان دڻکرد". شيعرڪاني دواتري
گوزارشتي لڻ گڻشگيري دڻکرد، دوور لڻ ئايدياليزمي گڻنجڻتي
سڻسيالستي، ڪ شيعري بڻرهڻم دڻهڻنا ڪ شين و ڻي بڻ ووخاني
جاڪڻبينيزم - Jacobinism دڻکرد ("تڻورڪ لڻ دڻمارڪاني خڻيڪي
ئاسايدا سوور هڻگڻابوو") و تاسي پڻشيني شڻگڻي دڻکرد ("لڻ
چاو مڻرگڻساتڻڪانيدا بيرڪڪ ڪ دڻدڻوشايو، / بينيني سڻدڻڪاني
داهاتوو").

بگومان، ديکتاتورکان نائومڊيڊ هونريڊڪانيان دڻڻنڊ ناو
سياستو.

هيتلر ئوي راگڻيانڊبوو ڪ بڻواي بڻ (هڙي وشي گوتراوي سحراوي

ههـ.ی) لـ.بـ.رانبـ.ر دـ.ر بـ.یـ.نـ.د نـ.رـ.م و نـ.یـ.ا نـ.کـ.ا نـ.ی جـ.وـ.ا نـ.نـ.ا سـ.کـ.ا نـ.ا ، جـ.ا رـ.ک خـ.ی وـ.ک بـ.هـ.یـ.مـ.ی کـ.ی قـ.یـ.نـ.ا یـ.ی وـ.نـ.ا کـ.ر دـ.بـ.وـ. گـ.بـ.ز Goebbels لـ. هـ.و نـ.ری پـ.و پـ.ا گـ.نـ.د بـ.تـ.وـ.ا نـ.ا بـ.و ، مـ.ا نـ.کـ.ی بـ. خـ.سـ.تـ.ی دـ.ر بـ.یـ.ن گـ.رـ.ا یـ.ی نـ.وـ.سـ.ی ، لـ.کـ.ا تـ.کـ.دا پـ.پـ.ت Pol Pot ، کـ. لـ. پـ.ا رـ.یـ.س خـ.و نـ.د بـ.و ی ، سـ.تـ.ا یـ.شـ.کـ.ری شـ.یـ.عـ.ری سـ.یـ.مـ.بـ.لـ.یـ.سـ.تـ.ی فـ.ر لـ.یـ.ن Verlaine بـ.و .

[illegible]

شیعری ستالین پٲٲ ل ڪل ش سروسٽيۛڪان: ”ل دارستان ڪدا ، ل ژر
ئاسمان ڪي شندا ، چريڪ ي بولبول ڪ “ . . ئگ رچي خودي خي ل ووي
سياسي و ناشيرين، بٲٲام شيعر ڪا ني ناسڪن:

بہ دنیا ییہو بزانہ ئوکا تی
پیاو کی چوسا و فہد درتہ سر زوی،
دیسان ہو دات بگا تو لو تک ی پا کی،

بہاؤیستی، تہ نانت خذگرتین ژیا نام نووسکانی ستالینیش ستایشی
شاعرکانی دککن: سایمن ساہاگ-منتفیہر – Simon Sebag-Montefiore
نووسی کہ ”جوانیدکانی لہ یتیم و زماندایہ“ (کہ
زحمہ تہ لہ ورگہ اندادربکوت)، لہ کاتکہدا بہارت سہرفیس
دہکت کارکہ ”پاکیدکی زمانہ وانہ ہہ یہ کہ ہموو کہس دانہ پدا

دښت". جواني ازاوېي و هڅوېستې قارمانانې دواتر له پاپېشتي ستالين به ياليزمې سشياليسټي دږدککووټو، له دږي ئزمونگريي نوټيدکان.

قلم و شمشير

ميراتگري ځي ستالين، يوري ئاندرېپف Yuri Andropov ، بيرکراسي و مانسي ټککې کرد. وک سړکي کي جې بي، نازاري کسانې نازي دډا و اپېيني هڅگاريي سړکوت کرد، لکاتکدا شيعري څوويستي به ژنککي د نووسي. (دووووي څو سټکي گرنګي داهڼر-ديکتاټرکان). شاعري ئزبکي حميد ئيسمايلف Hamid Ismailov حېکايه ټکي د رباري ئاندرېپف ئاشکراکرد: يکک ل وتارنووسکاني کارتي پيرزبائي به نارد، ک ټيدا گاټي به و کرد ک د سټات څک گڼند دکات، ئاندرېپف به شيعرک ووامې دايو:

جارک خراپکارک قسمي کي له دم ها ته دږ
ک د سټات څک گڼند دکات.
ئستا ه موو پسې ځي کان دوو بارې د کک نه و
به سا نه کي زږ
به ټبينېکردن (دا څک م!)
ک زربې جار څک د سټات گڼند د کک.

کيم ئيل-سنگي سړکردي کريي باکوور، ک ستالينيستي کي دانپدانراو بوو، دښتي ه بوو له نووسيني شان نامي شگڼي و کاري تيږي، به تايبتي 'تيږي ناوک'، ک کيم وک باوکی داهڼاني هونږي د ناسښت. له سالي ۱۹۹۲، کيم شيعرکي به کوککي، جڼگ-ئيل نووسي:

دکرت پڼجا سا ځي ټمڼي ئستېر درو شاو ک بهت؟
له لايڼ ه موان و ستايش دکرت به هږي پڼنووس و شمشيري
له گڼ مښکي پ له دسږي و بنياتنڼراني،
ستايش و هوتافي يکدنگ ئاسمان و زوي د هڅڼڼت.



کیم، باوکی نٚتٚو، وک 'خٚری نٚتٚو' ستایش دٚکرا، بٚ هٚمان
 شٚوای ماو زٚدنگ ('خٚر سوورک لٚ دٚکانماندا'). ماو ئو کٚس
 بوو کٚ نمونٚی پٚنووس و شمشٚری فٚرمانٚوایی بٚرجٚستٚ کرد،
 لٚسٚر بنٚمای یٚکٚتی توانای کٚلتووری لٚگٚ لٚها تووی سٚربازی.
 ماو هٚویدا نٚریتی ئیمپراتٚری بٚ خٚی بگوازٚتٚو و لٚ هٚمان
 کاتدا لٚی تٚپٚتٚت. لٚ شیعٚرکدا سالی ۱۹۳۶ ئامازٚی بٚو کرد کٚ
 کٚم ئیمپراتٚر میراتی ئٚدٚبیان بٚجٚهٚشتوو، لٚ ئٚستادا پیاو
 استٚقینٚ گٚورٚکان تٚنها سٚیری ئٚم سٚردٚم دٚکٚن.
 شیعری ماو لٚ فٚرمدا کٚخراو و لٚ بابٚتدا کلاسیکی، نمایشکردنی
 ئو نٚریتٚی کٚ دٚیوت قی لٚیتٚی. سٚرٚای فٚرمانی خٚی بٚ
 لٚناوبردنی چوار بنٚمای کٚن (کٚلتوور، داب و نٚریت، خووٚکان،
 بیرٚکٚکان)، ماو بٚ شٚوازی کٚن دٚینووسی، تٚنانٚت کاتک وک
 نوخبٚخواز و کٚن سٚرزٚنشت دٚکرا. تٚنانٚت جارٚکیان ماو بٚ
 سٚرنووسٚری گٚفارٚکی وت (من ترسام بٚاوبوونٚوای ئٚم هٚمان لاوان
 گومٚا بکات)، بٚام سٚرٚای ئووش خٚی لٚ ئارٚزووٚکانی بٚبٚش
 نٚکرد، لٚگٚ ئوای قٚدٚغی کردبوو لٚ خٚکی تر.



ماو له زماندا څه نوم کړ، له ونډه سازيدا له هاتووي څه سلماند.

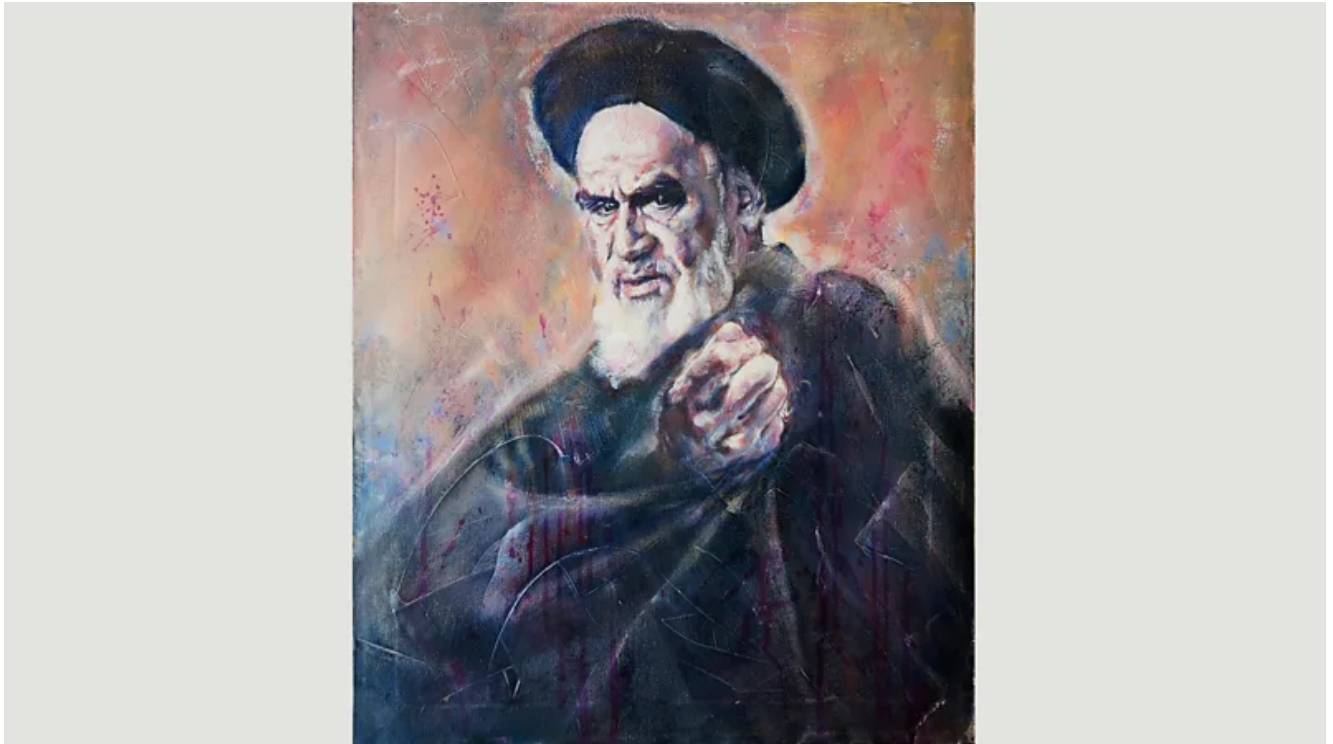
(“گردکان شين وک د ریا،

څر له څراو ادا سوور وک خوښن”)

باب ته کلاسيکي کان (“جیهانی مرقه بېار، د ریاکان د بن ب دشتايي کی ئرخ وانی”)، جار جار په نډامه ز (“قوربانيدانی تا بېاری نازایان بېه ز د کات”) و پېوځاندی (“کچانی چین ئاو ریان بېرز فو، / ئوان یزی څه باتیان څه شدد وټ، نکه ئاوریشم و کټان”).

کاری ماو بېلگه یی که ناسکی هونری زمان ته کاری سیاسی نرم نیی. له سالی ۱۹۶۶، پاس وانه سوورکان کټ ب سوور بچووک کټ یان ته واو کړد له گڼ کک ۲۵ شیعر که د درایه پا ماو. ئو کار بوو هی خولیا یی که ب شیعری شوازی کن ب تاییدت له ناو ئوانی که ترخانکرا بوون ب له ناو بردنی “پاشماو فیودایي کان”. دوا د ک ماو نووسی، سا که پش د ستپ کړدنی شش ش کټووری، پشبینی که بوو ب ئاژاوی داهاتوو: “سیرک، جیهان سرر وخوار د کټ”.

په شکره ش کړاوه.



وتاری جینه ساید میتا فرفر کی شار او ی بهه شکره: نه توه یکه له
لکه ی 'پاک کردن' وای نه زادی 'یوه' پاک د کرته و'. بهام خوندران
د بهت ناگاداری مه ترسیه کانی مامه کردنی که سایه تی هونری وکه هی
نووسه ریش بن. سهیری کار کانی نایه توه خومه ینی بکه، که شیعره
فارسیه کانی به حی سه فیگرفر کانی وکه به می و حافری ته دایه:

من داواکاری پیا به یکه شه را بم
به د سته خه شه ویسته که.

لای که د توانم نه نه نیی ی خه م بدرکه نم؟
نه م خه م به که به م؟

نه م شیعرا نه زحمه ته له لکه که سایه تی گشته خومه ینی یکه بگر نه و:

من به ندکراوم، نه ی خه شه ویسته، به خایه سه ر له و!
چاوه نه خه شه کانتیم بیی و به خه شه ویسته نه خه شه که وتم...
د رگای مه یخا نه بکه ره و و با شه و و به بچینه نه و،
چونکه من له مزگوت و مه درسه به زار و مان دووم.

لایه نگرانی نایه توه به حریسن نه م شیعرا نه ته نها به شه و یکه کی به مزی
بخو نه و ('مزگوت و وتار به نه نمایشی به تایی دینداری د ر کین') -
هه رچه نه هه نه که د به زحمه ته به لایه بکر نه:
"من جلی زاهید و دوو ووییم داد یوه".

شیعره‌کان، ئایه‌تووها وەک سه‌فییه‌ک ده‌رده‌خێن، کاتێک که‌سه‌که‌کتوانه‌ت
فوتوا ده‌ربه‌کاته‌ وه‌م هونه‌ر بنوه‌ینه‌ت، ئهممه‌ ده‌یکاته‌ هم‌سانه‌سه‌رچی و
هم‌داه‌ه‌نه‌ره‌.



په لاماری سړ ما ټټ کي ئوسامه بن لادن له سا ۲۰۱۱ بوو هې لدوانی میدیای د رباري کټ بڼه کانی، که جختی له سړ نه بوونی ټټ مان کردو و باسی خه وستی ئوی به شاعر نه کرد. له سا ۲۰۱۰، بن لادن نام یه کی به جگر کی نووسی به ورد کاری پیلان کی گور و، پش ئو و داوا کاری یه کی زیاد بکات: “ئو گور هېر برای یه له گټاندا هې یه که د رباري کی کشی شیری بزانت، تکیه ئا گدارم بک نه و، هېر کټ بڼه کیشتان سه بار ت به زانستی کشی کلاسیکی هې یه، تکیه به م بندرن.”

بن لادن یه کاک بوو له شاعیر جهادی هره ناسراو کان و پگگ کک بی شکلی له سرووړی له وانبڅی کلاسیکی و سرحاو ی دگرت. ئمیری بن لادن له عراق، ئبو موسعب ئلزرقاوی، هاوکات به 'قصاب' و 'ئووی زردگری' ناسرابوو - کک پیو ندی نهوان دتقی و سزداری، ئارزووی دووانی هره و بهزی یی ووون دکات و. سرکردی ئستای ئلقاعید، ئیم ن ئلزواهیږی، ئویش شیعر د نووسات و خلیفای خاگ پی نراوی به ناو د ووتی ئسلامی، ئبو بکر ئلبغدادی، تیزی دکته راکک ی له سر شیعی ئایینی نووسی.

یەکێک لەو ستێمکارانەی کە تا کۆتایی تەممینی شیعری نووسی سەدام
حوسەین بوو. شیعەر زیندانییەکەی ساڵی ٢٠١٣ی بۆ زمانێکی ناشیرینی

شعبي نووسراو:

“تنه شنه ئارامبه خشي
 گيانم به تنه ده گشت و
 پارتی به عسман وک لقهک سهوز هده گشت.”

سه دام، که حزی له و نه گرتن بوو به که اشينکه فوه، خي وک که سهکی
 به رگریکار پيشان ده ده: “له ده سنگمان به گورگه کان ده که ینده.”

به سه رنج اکه شي، نه و پياوي که تفهنگه کی داهه نه، ميخائيل
 که اشينکه Mikhail Kalashnikov، خي ده یويست بيه تنه شاعیر. وک
 ده بلیو نه چ نه دن WH Auden له و ته یه کی سه ر گه ی هیتله ده نووسی،
 “نه و شيعر نه و دایه نه نه گه یشته ئاسان بوو.”

۲۵ ی نه که به ری ۲۰۱۷

به نجامین ام

سه رچاوه:

<https://www.bbc.com/culture/article/20171025-why-tyrants-love-to-write-poetry>